

Zalm

beloning. Immers, een voetballer die niet goed functioneert, is zijn topsalaris heel snel kwijt. Iemand die heel goed voetbalt, wordt door een andere club weggekocht en hij kan op die manier zijn topsalaris verder verhogen.

De lijn van de commissie-Tabaksblat en van het kabinet is dat niet commissarissen en raden van bestuur, afgeschermd van iedereen, onderling het salarisniveau zullen regelen. De rol van de aandeelhoudersvergadering daarbij is heel belangrijk. De onnodig hoge beloningen worden in wezen door de aandeelhouders betaald. Het is dan ook van belang dat de aandeelhoudersvergadering een duidelijke stem krijgt in het beloningsbeleid in die zin dat zij dat beleid vaststelt. Dit is volgens mij dus de hoofdroute. De rest is wat beperkter, al is het maar omdat men met allerlei beloningscomponenten kan gaan schuiven, wanneer één beloningscomponent fiscaal aangepakt zou worden.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Namens de fractie van GroenLinks zeg ik dat ik verbijsterd ben over dit antwoord van de minister van Financiën. Drie maanden geleden schrijft hij, alsook zijn collega's, in het regeerakkoord wel degelijk te weten wat bovenmatige salarisstijgingen in het Nederlandse bedrijfsleven zijn. In dat geval komt er namelijk een fiscale straf.

Drie maanden later zegt de minister hier: ik weet niet wat bovenmatig is. Als hij dat niet weet, weet ik wel hoe de hazen gaan lopen: de staatssecretaris van Financiën deelt ons over drie weken mee dat de fiscale straf er inderdaad aan is. Dan klemt het punt van de heer Douma zeer. De commissie-Tabaksblat heeft een code gemaakt, waarin helemaal niets gezegd wordt over bovenmatige beloning.

De **voorzitter**: Wilt u dit in de vorm van een vraag formuleren? U bent nu namelijk bezig om een heel betoog op te bouwen. Ik sta u toe om nog één vraag te formuleren.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Mijn verbijstering is te groot om die in één korte vraag samen te vatten. Ik probeer het wel bij de staatssecretaris van Financiën.

De **voorzitter**: U krijgt van mij de

gelegenheid om één vraag te stellen. Dat doet u nu. Anders geef ik het woord aan een ander.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Gaat de staatssecretaris het regeerakkoord op dit punt uitvoeren of niet?

□

Staatssecretaris **Wijn**: Voorzitter. Ik hoop dat deze vraag vaker wordt gesteld in de komende periode. Er staat in het regeerakkoord dat gezien wordt hoe het fiscale instrumentarium kan worden ingezet. Die formulering laat ruimte om na te gaan wat de mogelijkheden precies zijn. Ik denk dat de minister van Financiën voldoende heeft aangegeven dat wij daar op prinsjesdag op terugkomen. De discussie over de code-Tabaksblat loopt nu. Minister Zalm zei juist ook dat je dit soort zaken moet bekijken. Er zijn heel veel beloningsbestanddelen. Er zijn allerlei constructies mogelijk. Wij kunnen niet met maatregelen komen die alleen topbestuurders raken. Ook andere bestuurders, andere mensen zullen worden geraakt. Kortom: het is een buitengewoon ingewikkeld probleem. Wij gaan er in ieder geval van uit dat het bedrijfsleven nu zelf de handschoen zal oppakken.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Wij komen erop terug.

Mevrouw **Giskes** (D66): Voorzitter. Minister Remkes heeft net uitgelegd dat de pers iets niet altijd volledig opschrijft. De berichten die wij nu hebben gekregen, suggereren vooral dat er een plan was om iets te gaan doen, maar dat dit eigenlijk niet lukte of te moeilijk was, waardoor er vooralsnog vanaf is gezien om een regeling te maken. Om welke reden is men van dit voornemen afgestapt?

Minister **Zalm**: Voorzitter. Volgende week sta ik hier misschien om de vraag te beantwoorden hoe het staat met de tabaksaccijns. Zo kunnen wij het vragenuurtje helemaal volmaken met hetgeen in de krant heeft gestaan. Worden wij in de gelegenheid gesteld om op prinsjesdag in een enigszins samenhangend betoog over de begrotingsstukken te vertellen wat wij doen in de sfeer van "corporate governance"? Dan kunnen wij ook een beschouwing houden over het beloningsbeleid

jegens topbestuurders en over de fiscale dimensie van de manier waarop een en ander mogelijk is overeenkomstig het regeerakkoord. Wij komen er graag op dat moment op terug, want dan kunnen wij zorgvuldiger antwoord geven dan wij tijdens het vragenuurtje, al improviserend, kunnen doen.

De heer **Crone** (PvdA): Voorzitter. Ik ben buitengewoon verbaasd over deze procedurele reactie van het kabinet. Dat de vervolgitkering WW werd geschrappt, is namelijk niet pas meegedeeld bij de opstelling van de miljoenennota. Het kabinet wilde dat niet doen, omdat zij van mening was dat er een slimme democratie moest zijn. Daarom is besloten om die toen al af te schaffen en om dat bekend te maken. Bij dit soort voorzieningen moet je dat ook doen. Je moet mensen nu vast laten weten wat ze te wachten staat. De minister dient iedereen die hij wil pakken, gelijk te behandelen, dus zowel de mensen met de hoogste inkomens als die met een uitkering.

Minister **Zalm** (VVD): Als ik mij goed herinner, was het idee om de vervolgitkering WW te schrappen allang in de voor de Kamer beschikbare documenten vermeld. De heer Wijn las net voor dat er overeenkomstig het regeerakkoord gezien wordt hoe fiscale maatregelen kunnen bijdragen aan dit onderwerp. Het is ook niet ongebruikelijk om dat op prinsjesdag aan de Kamer voor te leggen.

Vragen van het lid Vergeer-Mudde aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen over **de onderwijsovereenkomsten van regionale opleidingscentra die niet voldoen**.

□

Mevrouw **Vergeer-Mudde** (SP): Voorzitter. Mijn vragen gaan over de vrijwillige bijdrage voor schoolkosten en het sturen van een deurwaarder om die vrijwillige bijdrage te innen. Ik heb hierover in augustus al schriftelijke vragen gesteld, maar die zijn nog niet beantwoord.

Het schooljaar is begonnen. Vanochtend stond er in Trouw een artikel over een onderzoek van de Jongerenorganisatie Beroepsonderwijs (JOB), dat 60% van de hbo-

Vergeer-Mudde

scholen niet voldoet aan de wettelijke voorwaarden die gelden voor het vragen van een vrijwillige bijdrage. Een derde daarvan probeert de vrijwillige bijdrage verplicht te stellen.

Het Nova College in Haarlem heeft al een incassoprocedure in gang gezet om de vrijwillige bijdrage te innen. De studenten pikken dit niet. Morgen is er dan ook een demonstratie voor de deur van de school die ik uiteraard van harte steun.

Naar aanleiding van eerdere lokale acties van leerlingen en ouders met de SP-hulpdienst tegen het inzetten van deurwaarders, heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen, waarin wordt gevraagd om in een gedragscode op te nemen dat de inzet van incassobureaus en deurwaarders wordt afgewezen. De minister heeft daarop aangekondigd dat de sector met de Jongerenorganisatie Beroepsonderwijs een gedragscode opstelt. Wanneer kunnen wij de gedragscode tegemoet zien? Wil de staatssecretaris zich ervoor inzetten dat deurwaarders en incassobureaus worden afgewezen in deze gedragscode? Wil de staatssecretaris zich er ook voor inzetten dat de instellingen de vrijwillige bijdrage niet in het onderwijscontract opnemen, maar apart vermelden en specificeren? Is de staatssecretaris het met mij eens dat in die aparte vermelding ook uitdrukkelijk moet staan dat het gaat om een vrijwillige bijdrage en dat er dus niet betaald hoeft te worden? Wil de staatssecretaris, ten slotte, het onderwijs beter gaan bekostigen, zodat de scholen, uit geldgebrek, geen extra bijdrage hoeven te vragen?

□

Staatssecretaris **Nijs**: Mevrouw de voorzitter. De Jongerenbond van het mbo heeft vandaag een groot onderzoeksrapport uitgebracht. Ik ben blij dat zij dit onderzoek gedaan hebben. Het betekent dat deze jongerenbond, JOB, een steeds volwassener club wordt, waar wij rekening mee gaan houden. Ik zal dan ook heel serieus met dit onderzoek omgaan. Deze week nog zullen JOB en BVE-raad uitgenodigd worden voor een gesprek over de aanbevelingen die in het rapport staan. Er staan ongeloflijk veel aanbevelingen in. Eén daarvan is het punt dat mevrouw Vergeer mijns

inziens terecht aansnijdt. Het kan niet zo zijn dat als er vrijwillige bijdragen worden gevraagd, deze op de een of andere manier ofwel door dwang, bij het ondertekenen van de onderwijs-overeenkomst, ofwel op een andere manier toch een verplichtend karakter hebben. Wat dat betreft ben ik het volslagen met mevrouw Vergeer eens dat wij daar iets aan moeten doen. De deelnemers moeten ook een volledig inzicht hebben in het onderwijsprogramma dat zij krijgen. Het is belangrijk dat het mbo op dat vlak een soortgelijke ontwikkeling doormaakt als het hbo eerder heeft doorgemaakt.

Ik heb wel een beetje begrip voor de instellingen, omdat het natuurlijk maatwerk in het beroepsonderwijs is en omdat het inzichtelijk maken van wat bij het onderwijsprogramma hoort en wat daarnaast vrijwillig moet worden ingebracht, er wat meer voeten in de aarde heeft dan in andere sectoren. Maar overeind blijft dat vrijwillig ook vrijwillig moet zijn. Dat betekent dan ook dat de onderwijsovereenkomst dit moet uitdrukken.

Mevrouw Vergeer vraagt terecht hoe het zit met de gedragscode, want dit is een issue die al eerder aan de orde is geweest. Naar aanleiding ook van de discussie rondom het Nova College zijn wij met de partijen in gesprek en het blijkt dat het erg moeilijk is om de gedragscode met elkaar te ontwikkelen. Partijen zijn er niet uit gekomen. Ik ga nu eerst eens proberen of ik de partijen nader tot elkaar kan brengen. Mocht dat niet lukken, dan moeten wij wat een zwaardere maatregel nemen om te zorgen dat de vrijwillige bijdrage vrijwillig blijft. Ik denk dat het belangrijk is om de vraag hoe wij dat precies gaan doen, met partijen te bespreken. Het moet echter vaststaan dat het expliciet in de onderwijs-overeenkomst moet worden opgenomen en dat je een keuze hebt op het punt van wat je wel en niet van de vrijwillige bijdrage af zou willen nemen. Wat dat betreft denk ik dat ik het helemaal eens ben met mevrouw Vergeer.

Vervolgens vraagt mevrouw Vergeer of wij het onderwijs niet beter kunnen bekostigen, zodat scholen niet uit geldgebrek een extra bijdrage hoeven te vragen. Ik kan mij wel voorstellen dat zij dit zegt, maar wij hebben in Nederland een systeem waarin de rijksbijdrage

voldoende is om al die eindtermen te halen. Hij is misschien wat sober maar wij hebben er de inspectie voor om te zorgen dat de kwaliteit toch goed blijft.

Mevrouw **Vergeer-Mudde** (SP): Ik vind het jammer dat de gedragscode nog niet klaar is, maar ik begrijp dat u wel van mening bent dat er op dit moment maatregelen nodig zijn om het vrijwillige karakter te benadrukken. Ik zou u dan ook graag uitdrukkelijk willen horen zeggen dat deurwaarders niet mogen worden ingezet, evenmin als incassobureaus, omdat dit niet hoort bij het vrijwillige karakter. U zegt ook dat er bij het vermelden van de vrijwillige bijdrage bij moet staan dat deze vrijwillig is en dat deze ook niet door een koppeling aan het contract mag worden opgelegd. Het contract moet immers ondertekend worden en dan kun je niet een uitzondering maken als het niet apart vermeld wordt. Verder heeft u gezegd dat er een specificatie moet zijn.

Dat zijn allemaal heel positieve dingen. Het komt voor mij nu nog hierop neer dat u iets over de deurwaarders zou moeten zeggen, namelijk om het beroep daarop uit te sluiten, want de nood is nu hoog. Het Nova College gaat morgen demonstreren.

Ik ben erg teleurgesteld in het antwoord op de laatste vraag, daar waar u zegt dat u de scholen sober bekostigt. Dat is wel iets te zacht gezegd. Ik denk dat de scholen op dit moment zodanig bekostigd worden dat wij rustig van armoede bij de scholen kunnen spreken, waardoor er sponsorcontracten moeten worden afgesloten en de scholen afhankelijk zijn van ouderbijdragen. Ik zal bij de begrotingsbehandeling er voorstellen voor indienen om het onderwijs beter te bekostigen.

Staatssecretaris **Nijs**: Mevrouw Vergeer geeft een goede samenvatting van mijn korte betoog. Haar vragen van 13 augustus betreffen vooral het Nova College. De antwoorden zullen de Kamer tijdig bereiken. Wij hebben contact met beide partijen en weten dus van de plannen van zowel het college als de deelnemers. Wij wisten gisteren al dat er vandaag een gesprek zal plaatsvinden en wij gaan ervan uit dat de partijen er zelf zullen uitkomen. Ik vind het dan ook niet

Nijs

nodig om reeds op dit moment iets te doen.

Ik ben het helemaal met mevrouw Vergeer eens dat het inschakelen van een incassobureau absoluut niet past in de geest van de desbetreffende wetgeving en in de manier waarop wij met elkaar omgaan. Het is belangrijk dat dit soort elementen meegenomen wordt in de gedragscode.

Het is natuurlijk mogelijk dat iemand toelegt te zullen betalen, maar uiteindelijk niet kán of niet wil betalen. Als een deelnemer echter heeft toegezegd te zullen betalen, moet hij dat natuurlijk wel doen. Daarvoor moet dus een oplossing gevonden worden.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Als een school in Nederland een deurwaarder of een incassobureau op een ouder afstuurt om een nota bene vrijwillige bijdrage te incasseren, past daarvoor niet alleen een veroordeling door de staatssecretaris – gelukkig doet zij dat en daarvan neem ik met plezier kennis – maar moet zij haar eigen deurwaarder op die school afsturen met de mededeling dat dit absoluut niet kan. Zij heeft een inspectie die toeziet op het onderwijs. Ik neem aan dat zij vandaag nog de inspecteur vraagt die school te bezoeken met de krachtige mededeling dat dit gewoon niet deugt!

Staatssecretaris **Nijs**: Ik ben het eens met de heer Vendrik dat er geen deurwaarders moeten worden gestuurd om vrijwillige bijdragen te innen. Er is contact met die school. Ik vind het belangrijk dat de school en de desbetreffende deelnemers dit probleem samen oplossen. Scholen hebben immers een zekere autonomie.

De medezeggenschapsraad van het Nova College is akkoord gegaan met die vrijwillige bijdrage. Het is mij op dit moment onduidelijk wat daar precies gebeurt. Het lijkt mij verstandig de partijen de kans te geven er vandaag samen uit te komen. Als zij daarin niet slagen, is het naar mijn mening terecht dat wij ons ermee gaan bemoeien. Dan kunnen wij inderdaad de inspecteur vragen om eens goed te kijken wat er aan de hand is.

De heer De heer **Tichelaar** (PvdA): De voorbeelden van mevrouw Vergeer hebben betrekking op de

mbo-sector. Ik adviseer de staatssecretaris, eens op internet te kijken als het gaat om het primair en het voortgezet onderwijs. Wij zijn van mening dat de wet stelselmatig wordt overtreden.

De staatssecretaris dient te wet te controleren. Mijn vraag is, op welke wijze zij dat gaat doen en op welk moment wij het plan van aanpak tegemoet kunnen zien.

Staatssecretaris **Nijs**: Zoals ik zei, partijen hebben destijds gevraagd een gedragscode te ontwikkelen die ertoe bijdraagt dat de scholen op een juiste manier handelen. Minister Hermans heeft dat toegezegd. Het is jammer dat men er niet uitgekomen is. Ik zal proberen een brug te slaan. Zodra er een gedragscode is, kan de inspectie toezien op de naleving daarvan. Lukt het niet, dan zullen er maatregelen genomen moeten worden. Dat kan gebeuren in een wettelijke vorm waarbij wordt vastgesteld dat de onderwijs-overeenkomst aan bepaalde voorwaarden dient te voldoen: het moet duidelijk zijn dat het gaat om een vrijwillige bijdrage en er moet een keuzemogelijkheid zijn. Wij houden het in de gaten.

Mevrouw **Lambrechts** (D66): Volgens mij ligt de zaak toch nog iets ingewikkelder. Immers, een gedragscode moet gaan over dat deel van de activiteiten waarvoor je een bijdrage zou mogen vragen. Twee jaar geleden waren we het er al over eens, met iemand anders, maar van dezelfde partij als de staatssecretaris, dat je voor zaken als stagebegeleiding, computergebruik en het afleggen van examens geen bijdrage mag vragen. Ik vraag deze staatssecretaris daarom dringend dat die contracten die zijn gesloten, waarvoor vrijwillig of anderszins een bijdrage wordt gevraagd, alsnog nietig worden verklaard, overeenkomst of niet.

Staatssecretaris **Nijs**: We hebben er absoluut geen meningsverschil over dat de bijdrage een vrijwillig karakter heeft. Natuurlijk moet iemand zijn eindtermen kunnen halen zonder dat de vrijwillige bijdrage daarvoor benodigd is. De overheid financiert immers het mbo. Het is verstandig om te zien of partijen er met de gedragscode uitkomen. Als dat niet lukt, moeten we dat zoals gezegd op een andere manier vorm gaan

geven. Dan moet duidelijk zijn, wat er wel en niet in de vrijwillige bijdrage mag zitten, en aan wie deze moet worden gevraagd.

Mevrouw **Kraneveldt** (LPF): In het artikel waaraan mevrouw Vergeer refereert, wordt over meer zaken gesproken dan alleen dingen waarvoor een vrijwillige bijdrage kan worden gevraagd. Over sommige bepalingen in het contract bestaan nogal wat onduidelijkheden, terwijl andere zaken niet goed worden gedefinieerd. Bent u van plan, daarvoor in uw hoedanigheid van staatssecretaris nog maatregelen te nemen?

Staatssecretaris **Nijs**: Ik ben blij dat u die vraag stelt, want dat geeft mij de gelegenheid, aandacht te besteden aan een dik rapport, dat ik nu omhoog houd, met bijna drie pagina's aanbevelingen, die wij serieus nemen. Deze week proberen we een datum te regelen voor een gesprek over deze materie, om te zien welke aanbevelingen we moeten overnemen. De Kamer zal op de hoogte worden gebracht van de uitkomst van dat gesprek. Wij moeten echt reageren op de verzoeken die op dit punt zijn gedaan.

De heer **Slob** (ChristenUnie): De staatssecretaris heeft een aantal malen gezegd dat partijen er zelf uit moeten komen als het gaat om de gedragscode. In principe ben ik dat met haar eens, maar we weten allemaal dat het ondertussen al heel erg lang duurt, waar de deelnemers inmiddels de dupe van zijn geworden, iets wat wij niet willen. Wanneer is wat de staatssecretaris betreft het moment aangebroken om in te grijpen?

Staatssecretaris **Nijs**: Dat moment moet niet ver van ons afliggen. Er is inderdaad al heel lang gesproken over de gedragscode. In het gesprek dat wij gaan voeren over de aanbevelingen is belangrijk om te zien, hoever partijen uit elkaar liggen, en waar dat aan ligt. Ik stel mij voor dat we dat gesprek uiterlijk in oktober, nog voor de begroting, zullen hebben, en dat we op basis van dat gesprek een deadline opstellen. De precieze datum laat ik liever even afhangen van dat gesprek. Als betrokkenen aangeven dat zij er bijvoorbeeld eind januari

